

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๓/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๙/๒๕๖๗

วันที่ ๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { ผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้อง
- - ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นายจิรัฏฐ์ รุ่งอุทัย ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ร้องขอให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (๑) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย (๒) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง” และมาตรา ๑๗ วรรคสอง บัญญัติว่า “การถอนสัญชาติไทยตาม (๑) หรือ (๒) ให้รัฐมนตรีเป็นผู้สั่งส่วนการถอนสัญชาติไทยตาม (๓) หรือ (๔) เมื่อพนักงานอัยการร้องขอ ให้ศาลเป็นผู้สั่ง” ส่วนมาตรา ๑๘ บัญญัติว่า “เมื่อมีพฤติการณ์อันเป็นการสมควรเพื่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐ รัฐมนตรีมีอำนาจถอนสัญชาติไทยของผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง” ในเมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ วรรคสอง บัญญัติว่า “ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน” อันกล่าวถึงปวงชนชาวไทย โดยเฉพาะ ซึ่งต่างจากมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง” อันหมายถึงบุคคลโดยทั่วไปอันรวมถึงปวงชน

ชาวไทยด้วย โดยเป็นการคุ้มครองบุคคลทั้งหมด ดังนั้น คำว่าปวงชนชาวไทยจึงมีความหมายสำคัญที่ต่างจากบุคคลที่มีเชื้อปวงชนชาวไทยซึ่งจะเห็นได้ว่าปวงชนชาวไทยมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้โดยเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ ต่างจากบุคคลที่มีเชื้อปวงชนชาวไทย แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่งจะบัญญัติว่า “การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้” ก็ตาม โดยที่มาของบุคคลที่ได้สัญชาติไทยมีหลายกรณีตามที่กฎหมายจะได้บัญญัติไว้ อันเป็นการได้มาตามกฎหมายซึ่งจะต่างจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “การถอนสัญชาติของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด จะกระทำมิได้” ที่เป็นการบัญญัติชัดเจนว่าได้มาโดยการเกิดเท่านั้น และผู้ที่จะได้สัญชาติไทยโดยการเกิดต้องเป็นผู้ที่เกิดจากบุคคลที่เป็นปวงชนชาวไทยเท่านั้น หากมิได้เกิดจากผู้ที่เป็นปวงชนชาวไทย ย่อมมิใช่ผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ตามที่ได้มาตามกฎหมายดังที่มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง กล่าวถึงนั้น โดยผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด อาจเป็นผู้ที่ได้สัญชาติของประเทศอื่นด้วยก็ได้ตามที่กฎหมายประเทศอื่นได้บัญญัติ แต่เมื่อถึงเวลาที่ต้องเลือกว่าจะประสงค์ใช้สัญชาติไทยต่อไปหรือต้องการใช้สัญชาติของประเทศนั้น ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดต้องสละสัญชาติจากสัญชาติไทยไปเพื่อให้มีสัญชาติของประเทศนั้นสัญชาติเดียว อันแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดสามารถสละสัญชาติไทยเพื่อได้สัญชาติของประเทศนั้นได้ ด้วยเหตุนี้การได้สัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ จึงเป็นการได้มาโดยกฎหมายบัญญัติ และตามที่ได้มาโดยการขอตามที่กฎหมายบัญญัติ มิใช่เป็นการได้มาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เมื่อได้มาตามที่กฎหมายบัญญัติ การถอนย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้นั้นได้ด้วยเช่นกัน มิใช่ว่าเมื่อได้แล้ว จะได้สัญชาติไทยตลอดไปไม่อาจถอนได้ แม้ว่าข้อเท็จจริงหลังจากที่ได้สัญชาติไทยแล้ว มีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปจากข้อเท็จจริงเดิมในขณะที่ได้มีการขอ ย่อมขัดกับความเป็นจริงกับพฤติการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ที่ไม่สมควรจะมีสัญชาติไทยอีกต่อไป นั่นคืออนุญาตให้ได้ก็ต้องถอนการให้นั้นได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง

จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ